

MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Gunnar Bergström

Tekniskt råd Vänersborgs tingsrätt

Mark- och miljödomstolar

Bildas den 2 maj 2011.
Kartan visar placeringsorter och domkretsar.

SVENSKES DOMSTOLAR

Kort resume´ därefter några rättsfall

Mark- och miljödomstolen Vänersborg

- Geografiskt område:
- Västra Götaland, Halland och Värmland samt halva Örebro län (Askersund, Degerfors, Hällefors, Karlskoga och Laxå)

Förväntad målinströmning Vänersborg

- 420 miljömål
- 230 fastighetsmål,
 - 2012-229
 - 2013-253
 - 2014-288
- 480 PBL-mål

Mark- och miljödomstolarna

Mål och ärenden inleds genom

- **ansökan** (domstolen är första instans)

eller

- **överklagande** (domstolen är andra instans)

Mark- och miljödomstolarna

Förstainstansmål

- Ansökningsmål enligt miljöbalken
- Stämningssmål enligt miljöbalken
- Vissa fastighetsmål, t.ex. expropriationsmål, mål om tomträttsavgälder och klander av stämmobeslut
- Vitesmål enligt miljöbalken och PBL
- Gatukostnadsmål enligt PBL
- Ärenden, t.ex. ansökan om ersättning av bygdeavgiftsmedel

Mark- och miljödomstolarna

Överklagningsmål

- Miljöbalksmål
- PBL-mål (byggnadsmål och mål om rättsverkande planer)
- Fastighetsmål (t.ex. Lantmäteriets beslut)

Mark- och miljödomstolarna

Rätten består oftast av två personer;

- **Ordförande - jurist**
- **Tekniskt råd** (*f.d. miljöråd resp fastighetsråd eller "PBL-råd"*)

I förstainstansmål normalt även

- **Särskilda ledamöter** (*i andra måltyper vid behov*)

Övriga kring målen

- **Beredningsjurister**
- **Handläggare**
- **Registrator**

Inga nämndemän

Mark- och miljödomstolarna

- Vid behov hålls **sammanträde**
(enl tidigare lag "huvudförhandling" resp "muntlig förberedelse")
- Målet avgörs genom **dom** (enl tidigare lag "utslag")
- Klagotiden är **tre** veckor från domens dag (förr fyra)
- För prövning i mark- och miljööverdomstolen krävs prövningstillstånd
- Mark- och miljööverdomstolens dom kan inte överklagas till HD om inte Mark- och miljööverdomstolen ger tillstånd pga av att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen (sk ventil)

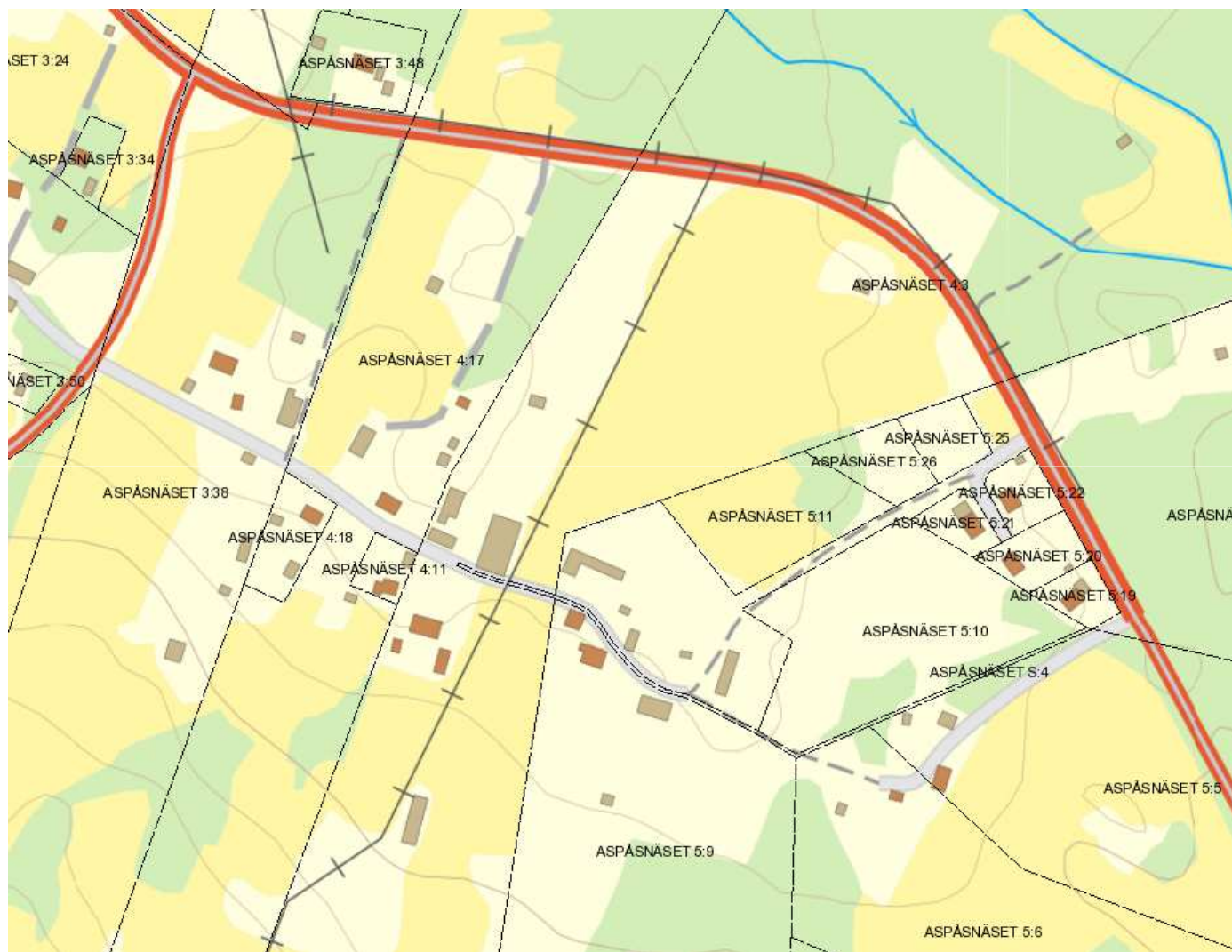
De vanligaste överklagade lantmäteriförrättningarna och fastighetsmålen

- Anläggningsförrättningar (vägar)
- Fastighetsbestämningar (gränser, bryggor)
- Ledningsrätt (ledningarna, master, telestationer)
- Avstyckning/fastighetsreglering allmänt/enskilt intresse
strandskyddsområden, jord- och skog
- klyvning
- Lantmäterikostnader (ökande antal!)
- Stämningssmål: Klander mot samfällighetsförening,
tomträttsmål, expropriationsmål

Några rättsfall

Behövs GC-väg när man har bilväg, F 8465-14

Behövs GC-väg när man har bilväg, F 8465-14

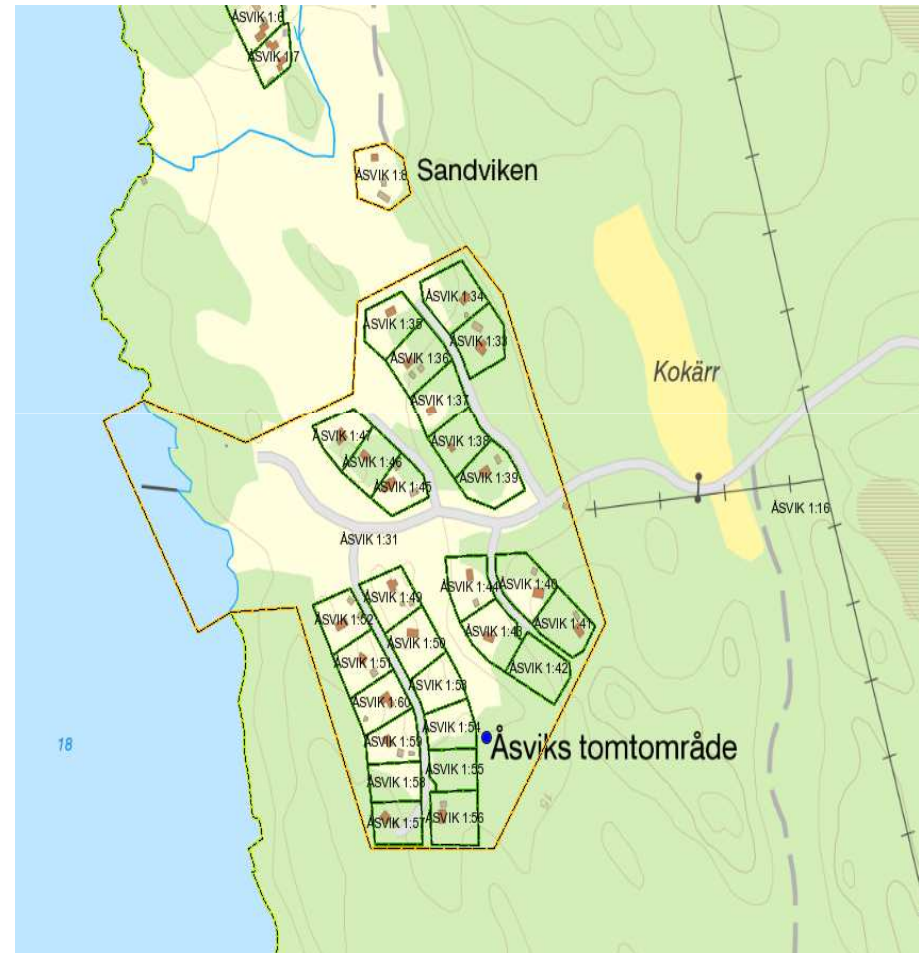
- Ägarna av 5:9 vill ha bort den samfälliga vägen som går över gårdsplanen och nyttjas av främst 5:6
- Enligt LM har vägen utnyttjats för sitt syfte ytterst sporadiskt de senaste 40 åren.
- Regleringen ger båtad och 5:8 är uppfyllt enligt LM
- I MD säger ägarna till 5:9 att de inte motsätter sig GC-trafik
- MD
 - Annan utfart finns varför samfälligheten inte är väsentlig.
 - Att vägen inte kan användas för GC-trafik innebär viss olägenhet

Behövs GC-väg när man har bilväg, F 8465-14

- MÖD
 - För biltrafik duger utfarten norrut gott.
 - GC-trafik måste beaktas.
 - Båtnadsvillkoret inte uppfyllt för att ta bort GC-trafik.
 - Återförvisning till LM för att lösa GC-frågan på lämpligt sätt.

F 4633-14 Klander av beslut vid föreningsstämma

- Beslut om ramverk för avräkning av avgift till förening genom delägarnas egna arbete åt föreningen
- Beslutet avsåg värdet av en timmes arbete, maximalt antal timmar arbete som får tillgodoräknas
- Klaganden (bolaget) ansåg att det var fråga om reducering av avgiften för vissa delägare

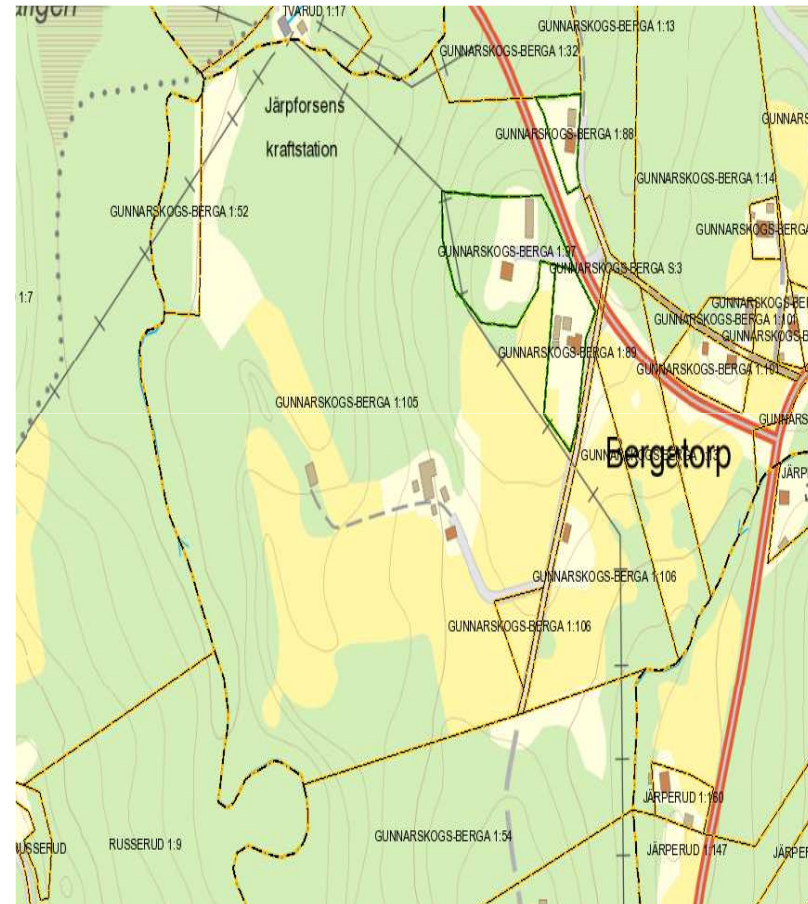
MÖD och MMDs domskäl

- 40 § SFL
- Inga prejudicerade rättsfall
- Hänvisning till Hemström som tänker sig att det ska vara möjligt att välja mellan att utföra arbete eller betala avgift
- Här var det detaljerat redogjort för innehåll och värde av arbetsprestation och avgiften ansågs därför inte variera eller att medlemmarna på annat sätt behandlades olika
- Ej hänsyn till skattemässiga konsekvenser

F 2986-14 Avstyckning Gunnarskogs-Berga 1:53 i Arvika kommun

- Avstyckning av bostadshus, ca 13 ha skog och 8 ha åker
- Stamfastigheten omfattar efter avstyckning av 45 ha skog
- LM avstyckade för bostads- samt komb. jord- och skogsbruksändamål
- Lst överklagade, enighet om åker+ bost kan avstyckas

MMD och MÖDs domskäl

Är avstyckningen för skogsbruk tillåten m h t bestämmelserna i 3:5 och 3:7 FBL?

MMD

- Avstyckningen medför inte att möjligheten att ekonomiskt utnyttja skogen undergår försämring av någon betydelse (3:7)
- M ht möjligheten att kombinera företaget med annan varaktig verksamhet på orten ger styckningslotten sammantaget ett godtagbart ekonomiskt utbyte. (3:5)

MÖD

- För litet för att ge något ekonomiskt bidrag till försörjningen även med beaktande av regionalpolitiska hänsyn, verksamhet på orten (3:5)
- Genom avstyckningen överförs skogsmark som kan bli ekonomiskt ointressant att sköta pga för liten areal (3:7)

Överklagat till HD (PT frågan ej avgjord än)

Gunnarskogs-Berga forts

LM registrerat innan laga kraft!

Ny ägare erhållit lagfart och inteckningar uttagna

Fråga om skadestånd får prövas enligt 19:5 FBL

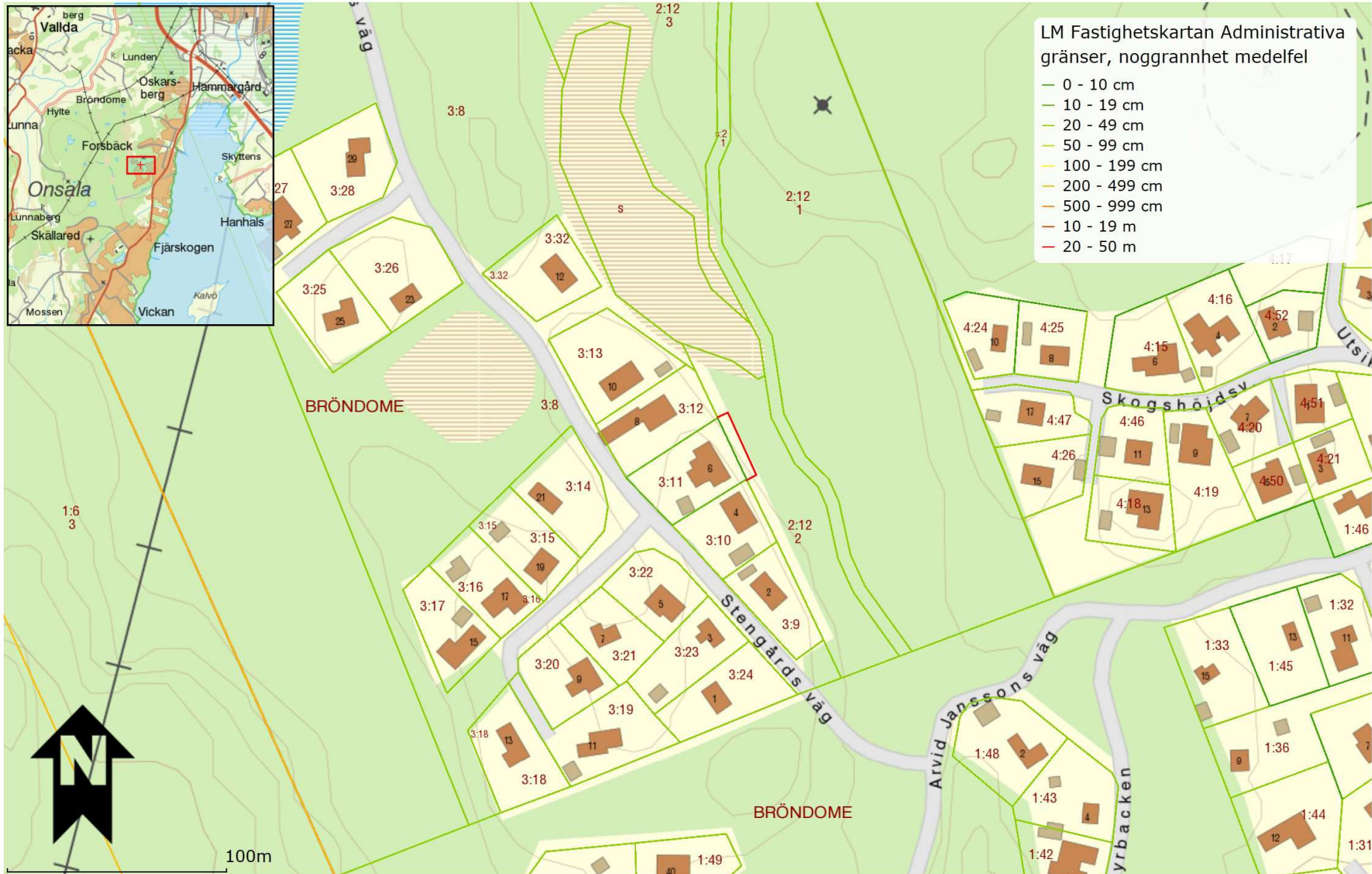
F 11610-13 Ingår belysningen?

- Gemensamhetsanläggning befintliga båtbyggor samt parkeringsplatser och båtuppläggningsplatser. Anläggningen utförd.
- Föreningens stadgar hänvisar till förvaltning i enlighet med vad som bestämts vid bildandet
- MMD -stämmobeslut att dra fram el och belysning inte förenligt med stadgar och anläggningsbeslut
- föreningen klagar, MÖD ej PT
- HD återförvisat till MÖD, rättspraxis
- MÖD avslår överklagandet
- Överklagan till HD, PT

F 11610-13 Ingår belysningen?

- [2015-02-09](#) Frågan i målet är om samfällighetsföreningens beslut att ordna med el och belysning till brygganläggning är främmande för det ändamål som samfälligheten ska tillgodose. (HD:s mål T 3932-14)
- **Fortsättning följer**

Kungsbacka F4456-14 MMD

- Fastighetsreglering överföring av 351 kvm till bostadsfastigheten Brändome 3:11, 3:11 belägen inom detaljplan, överförd mark en planlagd.
- LM medgav fastighetsbildningen (BN avstyrkt)
- Överklagat av BN i Kungsbacka
- MMD undanröjer förrättningen med hänsyn till 3 kap 3§, yttre plangräns överskrids, olämplig fastighetsindelning och fastighetsstruktur,
- Ej hinder enligt 3:1 och 3:2
- Överklagat (PT frågan ej avgjord)

Pågående mål bryggsservitut 2014

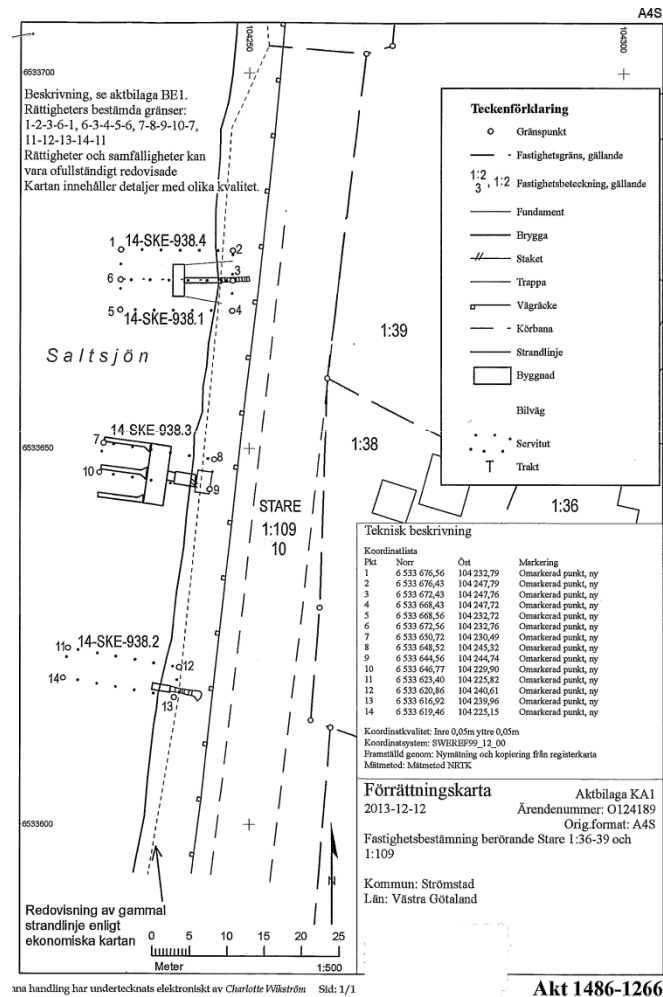
Servitutsupplåtelse år 1946 för 4 avstyckade tomter rätt att anlägga erforderliga båtbyggor vid saltsjön utanför styckningsfastighetens strandlinje

LM nu bestämt att ett 4 x 15 meter område får användas för brygga och båtplatser för vardera tomt.

Förrättningen överklagad av tomtägare och markägare. Sammanträde och syn har hållits på platsen

Servitutet omfattar enligt lm-beslutet fysisk brygga och visst begränsat vattenområde för mindre båt

Karta bryggupplåtelse

Mark- och miljödomstolens dom

Servitutet får anses vara olokaliserat och innefatta rätt för var och en av de härskande fastigheterna att anlägga båtbygga av normal omfattning. Ett olokaliserat servitut kan inte lokaliseras genom fastighetsbestämning. Servitutet kan endast rättsligt lokaliseras genom fastighetsreglering varvid exakta läget och omfånget kan anges.

Lantmäteriets beslut undanröjs och förrättningen ställs in.

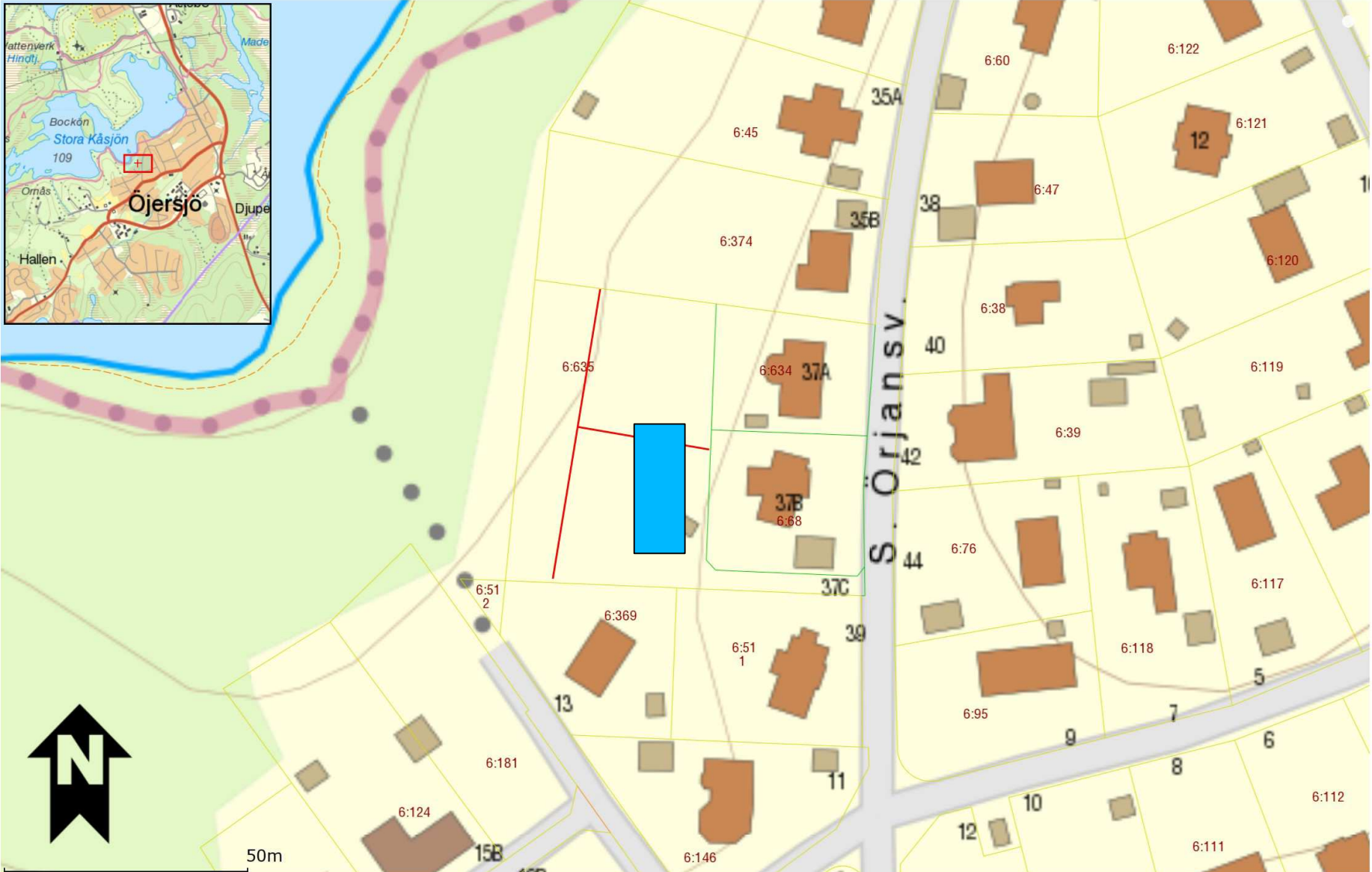
Ej överklagat

Servitut VA-ledningar Öjersjö Partille

Mark- och miljööverdomstolen 2015-04-21, mål nr F 8184-14

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Lantmäteriets beslut att ställa in förrättning avseende fastighetsreglering för bildande av servitut för befintlig VA-ledning. Åtgärden överensstämmer inte med detaljplanen och kan inte bedömas som en mindre avvikelse. Därtill skulle fastigheten med ett servitut i det sökta läget i mindre mån än före en sådan reglering lämpa sig för sitt ändamål.

Öjersjö

MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

slut

